

דוחות כספיים ביניים ליום 30.09.2015

קרן גמלאות של חברי "אגד" בע"מ

קרן פנסיה ותיקה בניהול מיוחד

קרנות הפנסיה הוותיקות
דוח המנהל המיוחד ליום 30 בספטמבר, 2015

תוכן העניינים

2	פתח דבר	
6	1. תיאור תמציתי של קרנות הפנסיה.....	
6	1.1 מבנה ארגוני של קרנות הפנסיה	
9	1.2 ארועים מיוחדים מאז הדוח הכספי האחרון.....	
11	1.3 חקיקה ראשית ותקנות	
11	1.4 חוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.....	
16	2. מצב כספי.....	
16	2.1 הערכת ההתחייבות האקטוארית	
16	2.2 גרעון הקרן.....	
16	2.3 אופן חישוב הסיוע לקרנות	
16	2.4 שיטת חלוקת הסיוע	
16	2.5 כרית ביטחון לקרנות	
17	3. תוצאות הפעילות.....	
17	השקעות.....	
17	4. השפעת גורמים חיצוניים	
17	התחייבויות תלויות ותביעות:	
18	5. בקרות ונהלים.....	

פתח דבר

א. כללי

קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר הן "קופות גמל לקצבה" ו"קרנות ותיקות", כהגדרת המונחים בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן: "חוק הפיקוח גמל") ובתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 (להלן: "תקנות מס הכנסה"), והן מאושרות ופועלות לפיהם. קרנות אלו סגורות למצטרפים חדשים החל מיום 1.4.95, בהתאם להחלטת הממשלה.

בעקבות הגרעונות שנוצרו בחלק מקרנות הפנסיה הוותיקות, בוצעה במהלך שנת 2003 רפורמה מקיפה. במסגרת הרפורמה האמורה הותקן תקנון אחיד לכלל קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר: מבטחים, מקפת, קג"מ, נתיב, בניין, חקלאים אגד והדסה (להלן: "קרנות" או "קרנות הפנסיה" או "הקרנות הוותיקות שבהסדר") ומונה להן מנהל מיוחד. כן נקבע במסגרת אותה רפורמה כי ייתן סיוע ממשלתי לקרנות שבהסדר לצורך מימון הגרעונות האקטואריים.

החל מיום 1 באוגוסט 2011 מכהן מר יואב בן אור כמנהל מיוחד של כל הקרנות הוותיקות שבהסדר.

בהתאם להוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הפיקוח"), למנהל המיוחד נתונות כל הסמכויות והתפקידים שיש למנהל עסקים במבטח, לדירקטוריון שלו, לוועדות הדירקטוריון ולדירקטורים שלו.

לצורך הסדרת האיחוד התפעולי של הקרנות הוותיקות שבהסדר, נחתם בין הקרנות "הסכם לאיחוד תפעולי" המהווה תשתית משפטית להסדרת התפעול המשותף, לרבות בנושא חלוקת הוצאות התפעול בין הקרנות. האיחוד התפעולי בין הקרנות שבהסדר הביא לצמצום משמעותי בעלויות התפעול וכן להתייעלות בעבודה השוטפת. במסגרת האיחוד התפעולי של הקרנות, נשמרת הזהות המשפטית הנפרדת של כל קרן, ובכלל זה קיימת הפרדה ברורה בין הנכסים וההתחייבויות של כל קרן.

ב. הסיוע הממשלתי והגרעון האקטוארי

בהתאם להוראות חוק הפיקוח, מעבירה הממשלה לקרנות סיוע ממשלתי (פירוט לעניין היקף הסיוע הממשלתי הכולל ראה בסעיף 2.3).

ביום 29 באוגוסט 2013 הורה הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון על עדכון לוח תזרים המזומנים לסיוע הממשלתי הישיר לקרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר. ביום 30 בדצמבר 2013 הורה הממונה על עדכון נוסף של לוח תזרים המזומנים לסיוע הממשלתי הישיר לקרנות הפנסיה, וזאת בשל נסיבות הנוגעות לתקציב המדינה לשנים 2014 ו-2013.

עדכון לוח תזרים המזומנים שבוצע באוגוסט 2013 הביא להארכה של 10 שנים בתקופה הכוללת להעברת הסיוע הממשלתי הישיר לקרנות (כך שמועד סיום העברת הסיוע האמור נקבע לשנת 2048 במקום שנת 2038 לפי לוח תזרים המזומנים הקודם). הפריסה המעודכנת הגדילה את שווי הסיוע ובנוסף הביאה להארכת משך החיים הממוצע של נכסי הקרנות ולצמצום הפער הכולל שבין משך החיים הממוצע של ההתחייבויות בקרנות ביחס לנכסי הקרנות.

ככל שכלל נכסי הקרן, לרבות הסיוע הממשלתי, לא יספיקו לכיסוי מלוא סכום הגרעון האקטוארי, או ככל שיתקיים עודף אקטוארי, יופעל מנגנון האיזון האקטוארי הקבוע בהוראות התקנון האחד, וזאת אם הגרעון או העודף האקטוארי הם בשיעורים הקבועים לעניין הפעלת המנגנון לפי הוראות התקנון.

ביום 3.3.2015 פרסם אגף שוק ההון הבהרה, לפיה בכוונתו לקבוע בהוראות הממונה לדיווח כספי לקרנות פנסיה ותיקות, שינוי באופן הדיווח על התחייבויות ונכסי הקרן, כך ששיעור הגרעון או העודף המוצג במאזן יהיה זהה לשיעור השינוי הנדרש בהתחייבויות הקרן לשם איזון.

אגף שוק ההון הבהיר כי יש להפעיל את מנגנון האיזון רק אם שיעור השינוי הנדרש בהתחייבויות הקרן לשם איזון הקרן, עולה על השיעור הקבוע בתקנון, וזאת במובחן משיעור הגירעון המוצג במאזן.

כך, ועל פי הוראות התקנון, אם הגרעון האקטוארי יעלה על 5% מסך כל ההתחייבויות של הקרן, או ככל שייווצר גרעון אקטוארי בסכום העולה על 3% מההתחייבויות במשך שלוש שנים ברציפות, על קרן הפנסיה, בכפוף לאישורו של המפקח על הביטוח, להפעיל את מנגנון האיזון האקטוארי, כך שיופחתו זכויות המבוטחים, הפנסיונרים והשאיירים, בהתאם לחלוקה שתקבע הקרן לעניין זה, בגובה יתרת הגירעון.

יצוין כי באופן דומה, ככל שייווצר עודף אקטוארי בשיעור שיעלה על 5% מסך כל התחייבויות הקרן, תהיה רשאית הקרן, בכפוף לאישור המפקח על הביטוח, להגדיל את זכויות המבוטחים, הפנסיונרים והשאיירים בהתאם לחלוקה שתקבע הקרן לעניין זה, בגין היתרה שעולה על 5% מסך כל התחייבויות הקרן כאמור.

מנגנון האיזון האקטוארי כולל הוראה נוספת ולפיה ככל שגרעון הקרן עולה על 0.65% מסך התחייבויותיה, וזאת בשל הגדלת התחייבויות הנובעות מתיקון התקנון או שינוי בהוראות הדין, תהיה הקרן רשאית להפעיל את מנגנון האיזון האקטוארי, בכפוף לאישור המפקח על הביטוח.

גובה הגירעון או העודף האקטוארי עשוי להשתנות בשל שינויים שיחולו בהנחות האקטואריות, פסיקת בית משפט ובגורמים נוספים המובאים בחשבון בעריכת המאזנים האקטואריים, ובמיוחד בגין שינויים שחלים בשיעורי ריבית ההיוון. סדרת שיעורי ריבית ההיוון נקבעת על פי שיעורי היוון מצוטטים על ידי חברה מצטטת שנבחרה לצורך כך על ידי משרד האוצר (להלן: "ווקטור הריביות").

היוון לפי ווקטור הריביות מתבצע על ידי היוונים של תשלומים או הכנסות עתידיים של הקרנות בכל תקופה לפי הנחת שיעורי תשואה חסרת סיכון ריאלית הצפויה לתקופה הנבחנת. שינויים קטנים יחסית בווקטור הריביות גורמים לשינויים גדולים בערך הנכסים וההתחייבויות, וכתוצאה מכך משפיעים באופן ניכר על היווצרות גירעון אקטוארי או עודף אקטוארי.

יצוין כי אופן חלוקת כספי הסיוע הישיר לכל אחת מהקרנות הוותיקות שבהסדר, נעשית כך ששיעור הגרעון ביחס להתחייבויות הפנסיוניות ברוטו, הוא זהה בכל אחת מהקרנות שבהסדר. שיטת חלוקה זו היא בתיאום ובאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.

ליום 30 בספטמבר, 2015 עומד שיעור הגירעון כאמור על 4.6% בכל אחת מהקרנות שבהסדר. אומדן הסיוע הממשלתי וכרית הביטוח ליום 30 בספטמבר, 2015 מכסה את מלוא סכום הגרעון.

ג. כרית ביטוח לקרנות

על מנת להגן על עמיתי וגמלאי קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר מפני תנודתיות בתשואות, הודיע משרד האוצר לוועדת הכספים של הכנסת ביום 19 במאי 2003 כי תועמד כרית ביטוח לקרנות. על מנת להבטיח שימוש מיטבי בכרית הביטוחון האמורה, הקים שר האוצר ועדה ציבורית לבחינת אופן השימוש בכרית הביטוחון (להלן: "הועדה הציבורית").

במכתב מיום 16 ביוני 2009 הביא מנכ"ל משרד האוצר והממונה על התקציבים דאז את עמדת הדרג המקצועי במשרד האוצר באשר לעקרונות יישום כרית הביטוחון (להלן: "מכתב העקרונות").

על פי מכתב העקרונות, יוקצה לכרית הביטוחון עבור כל קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר סכום מרבי של 11 מיליארד ש"ח צמוד למדד, בגין חודש ינואר 2009, בתוספת 4% ריבית שנתי. סכום זה יותאם בהתקיים אירועים מסוימים כמפורט במכתב העקרונות.

במכתב מיום 13 ביוני 2010 הודיע הממונה על התקציבים במשרד האוצר כי הסכום המרבי שיוקצה לקרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר כאמור במכתב העקרונות יועלה בסכום של 320 מיליוני ש"ח, וכי ביתר האמור במכתב העקרונות לא יחול כל שינוי. בהתאם להנחיית הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, ניתן ביטוי במאזני הקרנות הוותיקות שבהסדר החל משנת 2008 לאמור במכתב העקרונות. בהתאם לכך, סכום הסיוע בגין כרית הביטחון נכלל בדוחות הכספיים והאקטוארים.

ביום 7 באוגוסט 2011 הגישה הוועדה הציבורית את הדוח הסופי שלה לשר האוצר. הוועדה הציבורית המליצה כי כרית הביטחון תשמש לצורך כיסוי גירעון הקרנות הוותיקות שבהסדר הנובע מירידה בעקום הריבית, וזאת ביחס לריבית צמודה של 4%, אשר היתה בסיס לחישוב הגירעון האקטוארי של הקרנות במסגרת תכנית ההבראה שנקבעה להן. כמו כן, בהמלצות הוועדה הציבורית נקבע, כי הסכום המרבי שיוקצה לכרית הביטחון יעמוד על סך של 11 מיליארד ש"ח, כשהוא צמוד למדד המחירים לצרכן, לעומת המדד לחודש ינואר 2009, ובתוספת ריבית בשיעור של 3.48% לשנה מהמועד האמור. לסכום כרית הביטחון שנזכרת בהמלצות הוועדה הציבורית כאמור יש להוסיף סכום של 320 מיליוני ש"ח כאמור במכתבו של הממונה על התקציבים במשרד האוצר מיום 13 ביוני 2010.

עוד יצוין, כי ביום 16 ביוני 2011 הוגשה תגובה מקדמית מטעם המדינה בבג"ץ 2959/11 קרן הפנסיה עתודות הוותיקה ואח' נגד שר האוצר ואח', אשר במסגרתה הודיעה המדינה, בין היתר, כי בכוונתה לעגן את המלצות הוועדה הציבורית בחקיקה ראשית, לאחר שיופץ תזכיר חוק מטעם הממשלה לעיון והערות.

בהתאם להודעת המדינה כאמור, פרסם משרד האוצר ביום 3 בינואר, 2012 תזכיר חוק, אשר כלל תיקונים מוצעים שונים לחוק הפיקוח, וזאת לצורך קביעתם של העקרונות והכללים להקצאת סכומים מתקציב המדינה לקרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר במטרה למתן את השפעת השינויים בעקום הריבית על זכויות העמיתים בקרנות.

ביום 16 בפברואר 2012 אישרה ועדת השרים לענייני חקיקה את התיקונים המוצעים לחוק הפיקוח (להלן: "הטיטה" או "טיטת החוק"). טיטת החוק כוללת, בין היתר, הוראות לעניין חישוב הסכומים שיוקצו לקרנות הפנסיה, בהתקיים התנאים הקבועים לכך בטיטה, וזאת באופן התואם את המלצות הוועדה הציבורית, כפי שבאו לידי ביטוי בנוסחה 10 לדוח הוועדה. בהתאם להוראות טיטת החוק, הסכום המרבי שיוקצה לכרית הביטחון יעמוד על סכום של 11.32 מיליארד ש"ח. סכום זה יעודכן לפי שיעור השינוי שחל במדד לעומת מדד חודש ינואר 2009, ובתוספת ריבית בשיעור של 3.48% לשנה מהמועד האמור.

כן נכללת בטיטת החוק הוראה, ולפיה גובה תקרת כרית הביטחון תותאם לירידה הצפויה בהתחייבויות הקרנות בשל תשלום קצבאות, וזאת בהתאם למנגנונים הקבועים בטיטה ובכפוף לסייגים הקבועים בה לעניין זה. עוד מוצע לקבוע בטיטת החוק כי כל סיוע נוסף שיינתן לקרנות שבהסדר לאחר מועד קבלת התיקון המוצע, ככל שיינתן, יבוא על חשבון כרית הביטחון, כך שסכום הסיוע הנוסף יופחת מכרית הביטחון.

הקרנות שבהסדר הביאו בפני משרד האוצר, במכתבן מיום 25 בינואר 2012, את הערותיהן לתזכיר החוק. במכתב האמור ציינו הקרנות, בין היתר, כי אין מקום לקבוע במסגרת החקיקה המוצעת הוראות שונות הנכללות בתזכיר החוק, ובכלל זה לעניין ההתאמה המוצעת בתקרת כרית הביטחון לירידה בהתחייבויות הקרנות, לעניין הפחתת הסיוע הנוסף שיינתן בעתיד (ככל שיינתן) מסכום כרית הביטחון, וכן לגבי גובה הריבית שתתווסף לסכום כרית הביטחון (היינו ריבית בשיעור של 3.48% במקום ריבית בשיעור של 4% בהתאם לעמדת הקרנות בעניין זה וכאמור במכתב העקרונות).

לאחר סבב דיונים בין משרד האוצר והקרנות הוותיקות האחרות (שלא מונה להן מנהל מיוחד), גובשה טיטת חוק מעודכנת, הכוללת פרק נפרד לקרנות האחרות ולקרנות שבהסדר. טיטה מעודכנת זו אושרה ע"י ועדת שרים לחקיקה ביום 22 ביולי 2012.

ביום 5 בנובמבר 2012 פורסמה ברשומות הצעת החוק הממשלתית לתיקון חוק הפיקוח לעניין כרית הביטחון לקרנות שבהסדר ולקרנות המאוזנות. ביום 3 בפברואר 2014 אושרה בכנסת, בקריאה ראשונה, הצעת החוק הממשלתית.

ערך הפיצוי העתידי, ליום המאזן, בגין כרית הביטחון מחושב כאמור בהצעת החוק, כהפרש בין שני הסעיפים להלן:

1. גירעון אקטוארי ליום המאזן, כאשר הריבית חסרת הסיכון הינה לפי ווקטור הריביות ליום המאזן.
2. גירעון אקטוארי ליום המאזן, כאשר הריבית חסרת הסיכון הינה לפי ריבית קבועה בשיעור 4%.

השווי ההוגן של תקרת כרית הביטחון לכל קרנות הפנסיה הותיקות שבהסדר המחושב על פי שוויה העתידי במועד אזילת ההון מהוון בווקטור הריבית הוא כ- 29 מיליארדי ש"ח.

יצוין כי, בשל הנסיבות כמפורט לעיל ומטעמי זהירות, ובשים לב להוראות המפורטות בהצעת החוק, חושב הסכום המרבי שיוקצה לכרית הביטחון, כך שלסכום האמור תיווסף ריבית בשיעור של 3.48% לשנה. יצוין כי ככל שהחישוב היה מבוצע בהנחת ריבית בשיעור של 4% לשנה לפי מכתב העקרונות, היה הסכום המרבי המוקצה לכרית הביטחון גבוה מסכום כרית הביטחון המתקבל לפי החישוב שנערך בפועל, ולפיו הסכום האמור נושא ריבית בשיעור של 3.48% לשנה בהתאם להצעת החוק.

ערך פיצוי העבר ליום המאזן בגין כרית הביטחון עבור התקופה מינואר 2009 עד 30 בספטמבר, 2015 עומד על סך של כ- 22,908 מיליוני ש"ח.

סך הפיצוי המחושב מתוך כרית הביטחון לכל קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר, הגיע ביום 30 בספטמבר, 2015 לכ- 19,010 מיליוני ש"ח. מידת ניצול כרית הביטחון תהיה עד לאיפוס הגרעון ולא תיצור עודף.

יצוין כי אופן חלוקת הסכומים מכרית הביטחון לכל אחת מהקרנות הוותיקות שבהסדר, נעשית כך ששיעור הגרעון ביחס להתחייבויות הפנסיוניות ברוטו, הוא זהה בכל אחת מהקרנות שבהסדר. שיטת חלוקה זו הינה בתיאום ובאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון כאמור במכתבו למנהל המיוחד מיום 27 באוגוסט 2013.

1. תיאור תמציתי של קרנות הפנסיה

1.1. מבנה ארגוני של קרנות הפנסיה

1.1.1. מינוי מנהל מיוחד

החל מיום 1 באוגוסט, 2011 מכהן מר יואב בן אור כמנהל מיוחד של כל הקרנות הוותיקות שבהסדר. בהתאם להוראות סעיפים 178 ו-70(ב) לחוק הפיקוח, מוקנים למנהל המיוחד "כל הסמכויות והתפקידים שיש למנהל עסקים במבטח, לדירקטוריון שלו, לוועדות הדירקטוריון שלו ולדירקטורים שלו...". תפקידים נוספים של המנהל המיוחד, הנוגעים לתכנית ההבראה החלה על הקרנות הוותיקות שבהסדר, קבועים בהוראות פרק ז' 1 לחוק הפיקוח, ובהם איתור נכסי הקרן, מימוש ומכירתם; יישום התקנון האחיד; וכן מימוש התפעול המשותף של הקרנות הוותיקות שבהסדר.

1.1.2. ועדת מנהלה

לפי הוראות חוק הפיקוח, מונתה ועדת מנהלה בראשות שופט בדימוס לכלל הקרנות הוותיקות שבהסדר. לוועדת המנהלה כל הסמכויות הנתונות לוועדת המנהלה בהתאם לסעיף 72(ד) לחוק הפיקוח, היינו מינוי רואה חשבון ואישור דוחות כספיים. בנוסף, תפקידיה הם לאשר את תוכנית ההתייעלות שהכין המנהל המיוחד, כנדרש בחוק הפיקוח, בטרם הגשתה לאישור המפקח, וכן לאשר את המלצות המנהל המיוחד בדבר ביצוע מהלכי הבראה נוספים בקרנות הפנסיה, מעבר לנדרש בחוק הפיקוח.

חברי ועדת המנהלה:

השופט (בדימוס) ישי לויט - יו"ר.

מר שמואל אביטל - חבר.

מר גד ארבל – חבר.

1.1.3. ועדת השקעות

לפי הוראות סעיף 11 לחוק הפיקוח גמל, על דירקטוריון של חברה מנהלת למנות ועדת השקעות לכל קופת גמל שבניהול החברה, ורשאי הדירקטוריון למנות ועדת השקעות אחת למספר קופות גמל כאמור. בהתאם להוראות אותו סעיף, רוב חברי ועדת ההשקעות יהיו בעלי כשירות לכהן כדירקטורים חיצוניים, כהגדרת המונח בחוק החברות, התשנ"ט-1999, והמוגדרים בחוק הפיקוח גמל ובתקנות מס הכנסה כ"נציגים חיצוניים".

בתקנה 41ה(ב3) לתקנות מס הכנסה, נקבע כי בקופת גמל אשר מונה לה מנהל מיוחד מכח חוק הפיקוח, ימנה המנהל המיוחד את חברי ועדת ההשקעות, באישור המפקח על הביטוח, והמנהל המיוחד יכהן כחבר בוועדת ההשקעות אך לא כיו"ר הוועדה, וכיו"ר הוועדה יכהן נציג חיצוני.

הוראות לעניין כשירות חברי הוועדה, דרכי מינויים, דרכי התכנסות הוועדה ודרכי עבודתה מצויות בתקנות מס הכנסה.

תפקידי ועדת ההשקעות קבועים בסעיף 11(ב) לחוק הפיקוח גמל ובתקנות מס הכנסה, ועיקריהם: קביעת מדיניות השקעות של הקופה במסגרת המדיניות הכוללת שקבע הדירקטוריון; קביעת סוגי עסקאות הטעונות אישור מראש של ועדת ההשקעות טרם ביצוען, וכן קביעת שיעורי ההחזקה בניירות ערך מסוגים שונים הטעונים אישור מראש בטרם רכישתם; קביעת נכסי בסיס של אופציות וחוזים עתידיים; קביעת שיעור מרבי של בטוחות שניתן להעמיד במסגרת עסקאות; קביעת סוגי ניירות ערך שניתן למכור בחסר; הנחיית בעלי תפקידים העוסקים בהשקעות, ביישום מדיניות ההשקעות ופיקוח עליהם או הנחיית גופים המנהלים השקעות מטעמם; קביעת אמות מידה לבחינת יישום מדיניות ההשקעות; גיבוש כללים ונהלים לניהול ההשקעות; קבלת החלטות הנוגעות לשימוש באמצעי שליטה בתאגידים מוחזקים; ביצוע כל תפקיד אחר שיוטל ע"י הדירקטוריון (המנהל המיוחד) או הממונה על שוק ההון.

החל מיום 1 בינואר, 2007 ניהול השקעות בקרנות ובקופות הגמל (שלהן נותנות הקרנות שירותי ניהול) מתבצע באמצעות חטיבת ההשקעות המאוחדת לקרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר.

במסגרת מערך ההשקעות הכולל המאוחד, מונו שתי ועדות השקעה, כאשר כל ועדה מטפלת בהשקעות הנוגעות למספר קרנות ו/או קופות גמל כמפורט להלן:

ביום 7 ביוני, 2013 עודכן הרכב שתי ועדות השקעה לתקופה של שלוש שנים:

ועדה אחת המטפלת בהשקעות של קרנות הפנסיה: מבטחים, חקלאים, בנין, אגד והדסה, וחבריה הם:

חברה הוועדה:

מר ירום אריאב - יו"ר הוועדה ונציג חיצוני.

מר רואי מכנס - נציג חיצוני.

מר ניר לינצ'בסקי - נציג חיצוני.

מר יואב בן אור - המנהל המיוחד.

ועדה שניה מטפלת בהשקעות של קרנות הפנסיה: מקפת וקג"מ, ובהשקעות של כל קופות הגמל שלהן נותנות הקרנות הוותיקות שבהסדר שירותי ניהול, וחבריה הם:

חברי הוועדה:

מר יוסף אלשיך - יו"ר הוועדה ונציג חיצוני.

מר אייל בן שלוש - נציג חיצוני.

מר רונן וולפמן - נציג חיצוני.

מר יואב בן אור - המנהל המיוחד.

נכון למועד הדוח, ועדת ההשקעות שטיפלה בהשקעותיה של קרן הפנסיה "נתיב" הינה ועדת ההשקעות של החברה המתפעלת "הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ", מקבוצת "הראל השקעות ביטוח ופיננסים בע"מ". החל מיום 1 בנובמבר 2015 ועדת השקעות המטפלת בהשקעות של קרנות הפנסיה: מבטחים, חקלאים, בנין, אגד והדסה תטפל גם בהשקעות של קרן נתיב.

עד למועד זה קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר (למעט נתיב) וכן קופות הגמל שבניהולן מהוות "קבוצת משקיעים" כהגדרתה בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.

1.1.4. ועדת ביקורת

ועדת ביקורת מונתה על ידי הממונה על שוק ההון ביום 1 במרס 2008. הוועדה מונה שני חברים חיצוניים: יו"ר הוועדה- מר איתן השחר. חבר ועדה- מר יוסי בהיר.

ואלה תפקידי ועדת הביקורת:

1. דיון בדוחות המבקר הפנימי - דיון בדוחות שהגיש המבקר הפנימי וממצאיהם וכן מעקב אחר תיקון הליקויים שנמצאו בדוחות ויישום ההמלצות;
2. דיון בליקויים מהותיים שעלו אגב עבודת רו"ח המבקר ומכתבי רו"ח המבקר;
3. שמירה על אי תלות של המבקר הפנימי;
4. בחינת קיום הוראות דין וכללים מקצועיים ואתיים החלים על הקרן, על נושאי משרה בה ועל עובדיה;
5. אישור תכנית עבודה שנתית ותקופתית של הביקורת הפנימית, לרבות היקף משאבים, תדירות ביצוע הנושאים ובחינה לעניין קיום כיסוי לכל הנושאים וכן מעקב אחר יישום תכנית העבודה;
6. דיון בנושאים נוספים העולים לסדר היום בהתאם לדרישת המנהל המיוחד ו/או הממונה;
7. המלצה בדבר מינוי או פיטורין של המבקר הפנימי.

מועדי התכנסות ועדת הביקורת קבועים ומוגדרים מראש לאורך כל השנה. בישיבות מתקיימים דיונים הן בדוחות הביקורת והן בסטאטוס תוכנית עבודה של הביקורת הפנימית.

תפקידי ועדת הביקורת ומערך הביקורת הפנימית מוגדרים בתקנה 19 לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דירקטוריון וועדותיו), התשס"ז-2007 ומוסדרים במסגרת חוזר גופים מוסדיים 2007-9-14, בכתב המינוי של חברי הוועדה, בהוראות הממונה וכן בנהלי ביקורת פנימית של הקרנות שבהסדר.

1.1.5. מטרות החברה

מטרותיהן העיקריות של הקרנות הינן לייסד, לכוון ולקיים קרנות פנסיה וקופות גמל לפי הצורך.

בהתאם להוראות חוק הפיקוח, התקין המפקח על הביטוח תקנון אחיד לקרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר. במסגרת התקנון האחיד מנהלות כיום הקרנות תוכניות פנסיה יסוד ותוכניות פנסיה מקיפה, ובהתאם להוראות חוק הפיקוח וחוק הפיקוח גמל הן מחויבות לפעול על פיו.

זכויות המבוטחים בקרנות הן זכויות חוזיות הנקבעות בהתאם לתקנון הקרנות או הקופה בה חבר המבוטח, בנוסחו כפי שיהיה מעת לעת. קרנות הפנסיה לעמיתים ותיקים פועלות על בסיס עקרון השוויון והערבות ההדדית בין העמיתים. בהתאם להחלטת הממשלה, קרנות הפנסיה אינן מקבלות מבוטחים חדשים, למעט מבוטחים שהצטרפו לפנסיה תקציבית לפני שנת 1995, ולא חלפו שנתיים מתום החודש האחרון בפנסיה תקציבית, בכפוף להוראות התקנון.

1.2. ארועים מיוחדים מאז הדוח הכספי האחרון

להלן אירועים מיוחדים מאז הדוח הכספי האחרון, לרבות ארגון מחדש של קרנות הפנסיה ו/או חברה מנהלת, אמצעי התייעלות שנקטו, סכסוכי עבודה, שינויים מהותיים בבעלות או בהנהלה, רכישת חברות:

1.2.1. שינויים במבנה האירגוני

לא היו שינויים במבנה האירגוני בתקופת הדוח.

1.2.2. תוכנה

אופאל טכנולוגיות עתידיות בע"מ (להלן - החברה) הינה חברה בת המוחזקת בעקיפין בשיעור 100% על ידי קרן הפנסיה מבטחים. החברה מספקת לכל קרנות הפנסיה הותיקות שבהסדר, שרותי מחשוב שוטפים ותמיכה וליווי בהקמת מערכת הליבה החדשה לניהול זכויות (להלן-"מערכת מפנה"). במהלך תקופת הדוח פועלות הקרנות מבטחים, מקפת, קג"מ והדסה במערכת מפנה. במהלך תקופת הדוח הפסיקה מערכת מקפת הישנה לפעול.

1.2.3. קופת הפנסיה לעובדי הדסה - תשלום דמי גמולים בחסר (2.33%)

פרוט לעניין אי ביצוע חלק מהפרשות דמי הגמולים של המעסיק (הדסה) בקופת הפנסיה לעובדי הדסה וכן לגבי ההליך המשפטי המתנהל לעניין זה - ראו בביאור 14(ג) לדוחות הכספיים השנתיים של קופת הפנסיה לעובדי הדסה ובביאור 7 בדוחות הביניים של הקופה.

1.2.4. משא ומתן קיבוצי

בעקבות סיום תוקפו של ההסכם הקיבוצי מיום 12 בספטמבר 2011 בקרן הפנסיה מבטחים, נערך משא ומתן בין ההנהלה לבין נציגות עובדי מבטחים. ביום 29 ביולי 2015 נחתם הסכם קיבוצי עם ההסתדרות הכללית ונציגות העובדים.

1.2.5. מחקרים

בהתאם לחוזר פנסיה 1-3-2013 נערך במהלך השנים 2013-2014 מחקר מקיף של ההנחות הדמוגרפיות והכלכליות המשמשות את הקרן לחישוב המאזן. ביום 28 בינואר, 2015 התקבל אישור ממשד האוצר לערוך את המאזנים בהתאם להנחות אשר פורטו בבקשת הקרנות. ההתחייבויות הפנסיוניות ליום המאזן הינם הערכה אקטוארית על בסיס הדוח האקטוארי ליום 31 בדצמבר, 2014. מאזן 30 בספטמבר, 2015 נערך בהתאם להנחות המעודכנות.

1.2.6. אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד"

במהלך חודש יוני 2015 רכשה קרן הפנסיה אגד לראשונה, אגרות חוב מיועדות מסוג "ערד".

1.2.7. פרוק חברות גוש חלקה - קרן הפנסיה נתיב

בבעלותה המלאה של קרן הפנסיה נתיב שתי חברות לא פעילות: חברת חלקה 1 בגוש 8244 חברת חלקה 2 בגוש 8244 (להלן: "החברות הבנות"). החברות הבנות מחזיקות במגרשים בנתניה (להלן: "המגרשים"). בתאריך 22 ביולי, 2015 קיבלו האספות הכלליות של החברות הבנות החלטה מיוחדת בדבר פירוק מרצון, מינוי מפרק והסמכתו להעביר את הזכויות במקרקעין לקרן הפנסיה. המגרשים יעברו לקרן אגב תהליך הפירוק. נכון למועד עריכת הדוחות כספיים ליום 30 בספטמבר 2015, תהליך הפירוק ותהליך העברת המגרשים טרם הסתיימו.

1.2.8. בג"ץ 2944/10 ו-8692/11 אברהם קוריזקי וחווה גלייזר נגד מבטחים, קג"מ ומדינת ישראל בעניין הסכם רציפות הזכויות בין קרנות הפנסיה הוותיקות לבין המדינה

ביום 13.10.2015 ניתן על ידי בית המשפט העליון פסק הדין בעתירות. במסגרת זו, התקבלו העתירות בחלקן ונקבע כי על קרנות הפנסיה הוותיקות המהוות צד להסכם הרציפות עם המדינה להשתתף בקצבאות עמיתיהן שעברו לעבוד בשירות המדינה שלא על פי השכר המבוטח בקרנות בלבד, אלא על פי שכר קובע המחושב ביחס לכל תקופת העבודה הנהנית מרציפות הזכויות, לרבות תקופת העבודה בשירות המדינה, כאשר מתכונת חישוב השכר הקובע האמור תיקבע על פי שילוב של שיטת שלוש שנים אחרונות ושיטת ממוצע יחסי שכר או על פי שיטת ממוצע יחסי השכר בלבד, בהתייחס לכל קרן וכאמור בתקנונה.

לעמדת הקרנות, פסק הדין אינו מתיישב עם הלכות קודמות של בית המשפט העליון. הקרנות סבורות כי פסק הדין סותר עקרונות יסוד העומדים בבסיס פעילות קרנות הפנסיה הוותיקות והשיטה הפנסיונית החלה בהן, כפי שנקבעו בפסיקת בית המשפט העליון ובתי הדין לעבודה. בנוסף, פסק הדין מעלה קושי תפעולי ממשי ביישום.

בנסיבות אלה, הגישו קרנות הפנסיה מבטחים וקג"מ, ביום 11.11.2015, עתירה לקיום דיון נוסף בפסק הדין.

לפי הערכה אקטוארית, יישום פסק הדין הגדיל את היקף ההתחייבויות האקטואריות של הקרנות הוותיקות המהוות צד להסכם הרציפות עם המדינה, בהיקף כולל של כ- 1,527 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף ראו את האמור בביאור בעניין התחייבויות תלויות ותביעות בדוח הכספי של כל אחת מקרנות הפנסיה הרלוונטיות.

1.2.9. מנהל חטיבת הפנסיה

במהלך חודש יוני 2015, הצטרף לחברה יריב עזר כמנהל חטיבת הפנסיה.

1.2.10. מדיניות תגמול מנהלי השקעות

קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר פועלות להבטחת זכויות הפנסיה של העמיתים, כפי שנקבעות בתקנון האחיד. לצורך כך, פועלות הקרנות להשגת תשואה על נכסיהן באופן שיאפשר את תשלום הקצבאות לזכאים לכך לפי הוראות התקנון האחיד. ביישום מדיניות ההשקעות מובאים בחשבון, בין היתר, היקף ומהות הנכסים העומדים לרשות קרנות הפנסיה, מגבלות רמת סיכון הנקבעות מראש וכן הוראות הדין לעניין אפיקי ההשקעה השונים.

במסגרת מדיניות התגמול של עובדי חטיבת ההשקעות, נמדדים אותם עובדים הן על ביצועיהם המקצועיים בתחומים הנתונים לאחריותם והן על תרומתם הכוללת לעמידה של החטיבה ביעדים הנקבעים מדי שנה.

מדיניות התגמול מביאה בחשבון את העמידה ביעדים שנקבעים מזמן לזמן לעניין התשואה על ההשקעות של נכסי הקרנות, ואף על השגת תשואות העולות על היעדים שנקבעו כאמור, וזאת בהתחשב בצורך להבטיח התנהלות ארוכת טווח בהתאם לאופי ולמהות ההתחייבות כלפי העמיתים והפנסיונרים. אמות המידה הפיננסיות מחושבות על פני תקופה של שלוש שנים לפחות, כדי להבטיח כי מדידת הביצועים נעשית בראייה ארוכת טווח. בנוסף, מדיניות התגמול נגזרת, בין היתר, בהשוואה למדדי ייחוס רלבנטיים, והיא כוללת בחינה של אופן הפעילות ברמה האישית, ברמה של חטיבת ההשקעות ובהיבט האיכותי לעניין העמידה ביעדים.

בעקבות פרסום "חוזר מדיניות תגמול בגופים מוסדיים" ביום 10 באפריל 2014 (חוזר 2014-9-2), נערכת בחינה בקרנות שבהסדר, בתיאום עם אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, לעניין מדיניות התגמול וההתאמות הנדרשות בהתייחס להוראות החוזר האמור, ובהתחשב במאפיינים המיוחדים של הקרנות שבהסדר.

1.3 חקיקה ראשית ותקנות**חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 12), התשס"ה-2015**

ביום 5 באוגוסט 2013 פורסם תיקון מס' 12 לחוק הפיקוח גמל. במסגרת זו, תוקן סעיף 23 לחוק ונוספה בו הוראה לעניין משיכת כספים, אשר באה במקום הוראה השעה שהיתה קבועה בסעיף האמור. לפי תיקון זה, שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, יקבע תנאים ומועדים שבהם רשאים עמיתים למשוך כספים מקופת גמל מקופת גמל לא משלמת לקצבה ומקרה ותיקה, אם סך הכספים בחשבונותיהם באותה קופת גמל אינו עולה על סך של 8,000 ₪. תחילתו של תיקון מס' 12 לחוק הפיקוח גמל היא שישה חודשים מיום פרסומו.

1.4 חוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון

במהלך תקופת הדוח, או בסמוך לאחריה, פורסמו ההנחיות המפורטות להלן:

1.4.1 דוח שנתי על יישום הוראות הדין על-ידי גופים מוסדיים-תיקון

חוזר גופים מוסדיים 2015-9-25

גופים מוסדיים מגישים לממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר דוחות כספיים רבעוניים ושנתיים ודיווחים נלווים לדוחות אלו. חוזר מס' 2013-9-12 שעניינו "דוח שנתי על יישום הוראות הדין על ידי גופים מוסדיים" קובע כי בדיווחים הנלווים לדוחות כספיים יעבירו גופים מוסדיים גם מידע הנוגע ליישום הוראות הדין בנושאים שונים כגון: ממשל תאגידי, השקעות, זכויות עמיתים וכן כי נושאים אלו יעודכנו מעת לעת, לפי שיקול דעת הממונה. מטרת חוזר זה, לתקן את חוזר יישום הוראות הדין ולהחליף את נספח א' לחוזר. הנספח המעודכן כולל גם דיווח בנושאים בתחום הביקורת הפנימית, תכנית ציות, אכיפה פנימית והלבנת הון.

1.4.2 ייפוי כוח לבעל רישיון- החל מיום 1 בנובמבר 2015

חוזר גופים מוסדיים 2015-10-5 מיום 6 באוגוסט 2015.

חוזר זה קובע מבנה אחיד לטופס ייפוי כוח, באמצעותו יוכל לקוח לייפות את כוחו של בעל רישיון לקבל מידע אודות החיסכון הפנסיוני המנוהל עבורו בגוף מוסדי או להעביר בקשות בשמו במסגרת ייעוץ או שיווק פנסיוני, לרבות באמצעות מסלקה פנסיונית מרכזית.

1.4.3 חובת שימוש במערכת סליקה פנסיונית מרכזית- החל מיום 1.1.16

חוזר גופים מוסדיים 2015-102 מיום 28.5.15.

לאור ההתפתחויות הטכנולוגיות בשנים האחרונות ככלל, ועל רקע ההתפתחויות בשוק החיסכון הפנסיוני בפרט, תוקן החוק לשם הסדרת פעילותה של מערכת סליקה פנסיונית מרכזית. מערכת סליקה פנסיונית נועדה לייעל את תהליכי העבודה, להוזיל עלויות, ליצור תשתית איכותית אחידה למתן ייעוץ פנסיוני ושיווק פנסיוני ולאפשר לחוסכים לקבל החלטה מושכלת ביחס לחיסכון הפנסיוני שלהם. לטובת מטרות אלו, גופים מוסדיים מחויבים לבצע מספר פעולות באמצעות מערכת סליקה פנסיונית מרכזית. חוזר זה מבטל את חוזר 2013-9-18.

- 1.4.4. הלוואות ממונפות**
 חוזר גופים מוסדיים 2015-9-22 מיום 10.5.15.
 חוזר זה מסדיר הוראות לעניין חובות ועדת השקעות טרם מתן הלוואות ממונפות ונושאי דיווח לוועדה אודות הלוואות ממונפות שנתן גוף מוסדי.
- 1.4.5. דיווח לממונה אודות הסדרי חוב בהם נטל חלק גוף מוסדי**
 חוזר גופים מוסדיים 2015-9-19 מיום 10.5.15.
 במסגרת המלצות ועדת אנדורן, הוצע כי על מנת לייעל את אמצעי הפיקוח הרגולטורי על אשראי הניתן על ידי גוף מוסדי, ידרש גוף המעורב בהסדר חוב לדווח לממונה על השתתפותו בהסדר. חוזר מסדיר את הדיווח.
- 1.4.6. דרך גביית דמי ניהול מיתרה צבורה על-ידי גוף מוסדי**
 חוזר גופים מוסדיים 2015-9-17 מיום 24.4.15.
 מטרת חוזר זה הינה לקבוע דרך אחידה לחישוב ודיווח של דמי ניהול מיתרה צבורה של עמיתים בקופות הגמל.
- 1.4.7. בקרה פנימית על דיווח כספי- הצהרות, דוחות וגילויים ואחריות ההנהלה על הבקרה פנימית על הדיווח הכספים**
 חוזר גופים מוסדיים 2015-9-15 מיום 1.4.15.
 תיקון סעיפים בחוזרים 2010-9-7 ו-2009-9-10 וביטול תקפות חוזר 2013-9-8.
- 1.4.8. גופים מוסדיים ברמת הנכס הבודד**
 חוזר גופים מוסדיים 2015-9-14 מיום 1.4.15.
 מטרת חוזר זה הינה לעדכן ולאחד את הוראות הדיווח לממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בנוגע לרשימת נכסים רבעונית של גופים מוסדיים ברמת נכס בודד, על מנת לשפר את איכות הדיווח וזמינותו.
- 1.4.9. דוח שנתי ודוח רבעוני לעמיתים ולמבוטחים בגוף מוסדי-תיקון**
 חוזר 2015-9-2 מיום 26.1.15. חוזר 2015-9-13 מיום 18.3.2015.
 ביום 23 ביולי, 2014 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2014-9-2 שעניינו דוח שנתי ודוח רבעוני לעמיתים. לאור פניות הגופים השונים שעלו כתוצאה מיישום הוראות החוזר לגבי הדוח השנתי לשנת 2014 פרסם הממונה בחוזרים אלו מספר תיקונים והבהרות.

- 1.4.10. מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני-החל מ-1.11.2015.**
 חוזר גופים מוסדיים 2015-9-10 מיום 1.3.2015.
 מטרתו של החוזר היא הגדרת פורמט אחיד להעברת מידע ונתונים בין יצרני מידע וצרכניו השונים בתחום החיסכון הפנסיוני, תוך הגדרת מבנה הנתונים, סכימת הנתונים, תוכן השדות המועברים והנסיבות שבהתקיימותן יש להעביר מידע כאמור. מידע העובר בין יצרני המידע וצרכניו יועבר במתכונת אחידה ויהיה מבוסס על קובץ אלקטרוני במבנה מוגדר, המאפשר גמישות לגבי תוכן הנתונים. כך, מידע המתייחס למספר לקוחות, מספר חשבונות לקוח ומספר מוצרים פנסיוניים, יהא ניתן להעברה בקובץ אחד. המידע יועבר באמצעות תקשורת נתונים מוצפנת ומאובטחת, כך שלא ניתן יהיה לגשת אליו ללא הרשאת הנמען.
 המבנה האחיד יפורסם בחלקים בהתאם לממשקים המפורטים להלן:
- א. ממשק אחזקות - קובע את פרטי המידע שעל גוף מוסדי להעביר לחוסך שביקש זאת באמצעות מסלקה פנסיונית מרכזית או לבעל רישיון, על מנת להציג סטאטוס עדכני של נתוני לקוח, על מוצריו הפנסיוניים השונים (לרבות מידע לגבי צבירות החיסכון), נכון לתאריך חתך מסוים.
  - ב. ממשק טרום ייעוץ - קובע את פרטי המידע שעל גוף מוסדי להעביר לבעל רישיון בשלב ההכנה למתן ייעוץ פנסיוני או שיווק פנסיוני לראשונה.
  - ג. ממשק ניוו - קובע את פרטי המידע שיועברו בעת העברת כספים בין מוצרים פנסיוניים שונים ובין גופים מוסדיים שונים.
  - ד. ממשק אירועים - קובע את פרטי המידע שעל בעלי רישיון להעביר לגופים המוסדיים, במטרה לאפשר קליטה והפקה של מוצרים פנסיוניים באופן ממוכן, וכן את פרטי המידע שיועברו לצורך ביצוע שינויים במוצרים פנסיוניים שבידי לקוחות או בנתונים הרלוונטיים לניהול מוצרים פנסיוניים עבור לקוחות.
  - ה. ממשק מעסיקים - קובע את פרטי המידע הנדרשים בגין תהליכי תשלום והפקדות לחיסכון פנסיוני, לרבות בעת פיצול הפקדות בין מוצרים פנסיוניים שונים. במסגרת ממשק זה מטופל גם נושא ההיזון החוזר למעסיקים. מבנה שמות הקבצים, מבנה הנתונים, פרטי המידע הרלוונטיים והנסיבות שבהתקיימן יועבר מידע בכל אחד מן הממשקים המנויים לעיל (להלן- ממשקים), יפורטו במסגרת הנספחים לחוזר זה.

- 1.4.11. מידע נדרש באתר אינטרנט של גוף מוסדי**
 חוזר גופים מוסדיים 2015-9-11 מיום 4.3.2015.
 חוזר זה קובע מידע מינימלי שעל גוף מוסדי להעמיד לרשות הציבור באמצעות אתר האינטרנט.

- 1.4.12. החוזר המאוחד (קודקס)**
 פורסם ביום 9.3.2015.
 החוזר המאוחד מרכז את כלל הוראות הממונה על שוק ההון, ומשלב הוראות שבחוזרי המקור, ללא שינוי במשמעותן, וכן מספר הוראות חדשות. מועד תחילתו הראשון של החוזר הינו 1.4.2014, אולם ישנן הוראות שתוקפן מאוחר יותר. הוראות הממונה שובצו בחוזר המאוחד ומקורן בחוזרים שהוצאו לפני יום התחילה, מחליפות את הוראות חוזרי המקור החל מיום התחילה.
 מטבע הדברים, בשל ריבוי ההוראות והיקפן מפורסם החוזר המאוחד בצורה מדורגת. להלן החלקים הרלוונטיים לקרנות אשר פורסמו עד כה (פירוט מובא רק עבור עדכונים שבוצעו בתקופת הדיווח):
- שער 5, חלק 1, פרק 7 - רואה חשבון מבקר.
  - שער 5, חלק 1, פרק 8 - ביקורת פנימית.
  - שער 5, חלק 1, פרק 10 - ניהול סיכונים.
  - שער 5, חלק 2, פרק 1 - מדידה.
  - שער 5, חלק 2, פרק 4 - ניהול נכסי השקעה.

- **תיקון הוראות החוזר המאוחד-פרק 4 "ניהול נכסי השקעה (כללים למתן אשראי על ידי גופים מוסדיים), חוזר גופים מוסדיים 2015-9-20 מיום 10.5.15:**
קובע הוראות לעניין הנהגת מגבלות פנימיות למתן אשראי ללווים, קביעת נדבך נוסף של נהלי חיתום ואנליזה להלוואות מותאמות והגדרת מקרים שבהם רשאי גוף מוסדי להסתמך על ערבות שנתקבלה. בנוסף, מגדיר הנחיות כלליות בנוגע לדרך פעולה בעת הפרתה של תניה לפירעון מידי וחובת גילוי ביחס לאשראי שנלקח למימון רכישת מניות שליטה בתאגיד.
  - **תיקון הוראות החוזר המאוחד-פרק 4 "ניהול נכסי השקעה (הלוואה מותאמת לתאגיד ובעל שליטה בתאגיד ולבעל שליטה בתאגיד שהיה בקשיים). חוזר גופים מוסדיים 2015-9-21 מיום 10.5.15:**
בעקבות מגמת הגידול בהיקף ההלוואות המותאמות (tailor made) שנותנים גופים מוסדיים, מונחה וועדה לבחינת אופן השקעת גופים מוסדיים בהלוואות מותאמות (להלן: "ועדת גולדשמידט") על מנת להציע הסדרה ראויה, ודרכי עבודה שיהלמו את היקף הפעילות הגדל. ועדת גולדשמידט הגישה את המלצותיה בחודש אפריל 2014.
במקביל, התפתח שוק האשראי החוץ-בנקאי העסקי בישראל בשנים האחרונות ועלה הצורך להפחית את הסיכונים בשלב העמדת האשראי ולאורך חיי החוב, כל זאת לטובת הגברת הוודאות בשמירה על כספי החוסכים המנוהלים בידי הגופים המוסדיים. לשם כך הוקמה הוועדה לבחינת הסדרי חוב בישראל (להלן: "ועדת אנדרון"). ועדת אנדרון הגישה את המלצותיה בחודש נובמבר 2014.
חוזר זה דן בתנאים אשר חלים על גופים מוסדיים בעת מתן הלוואות מותאמות לתאגיד אשר הוא או בעל השליטה בו היו בקשיים בשנים שקדמו למתן ההלוואה.
  - **תיקון הוראות החוזר המאוחד-פרק 4 "ניהול נכסי השקעה (תנאים להשתתפות בעסקת קונסורציום)", חוזר גופים מוסדיים 2013-9-25 מיום 10.5.15:**
חוזר זה דן בהשתתפות גופים מוסדיים בעסקאות קונסורציום וסינדיקציה לאור העובדה שבשנים האחרונות גדל חלקם של הגופים המוסדיים המשתתפים באותן עסקאות והמורכבות הכרוכה בעשייתן, קובע החוזר את הכללים להשתתפות גוף מוסדי בהן.
  - **תיקון הוראות החוזר המאוחד-פרק 4 "ניהול נכסי השקעה (החזקה מעל עשרים אחוזים באמצעי שליטה של תאגיד)", חוזר גופים מוסדיים 2015-9-24 מיום 10.5.15:**
אחת מהמלצות ועדת גולדשמידט מתייחסת להחזקת אמצעי שליטה על ידי גוף מוסדי עקב מימוש אמצעי שליטה שהיו ערובה לחיוב בידו.
המלצה זו מקבלת משנה תוקף לאור ריבוי הסדרי החוב בשנים האחרונות. בהסדרי חוב יכול להיווצר תרחיש שבו גוף מוסדי יקבל במסגרת הסדר החוב, מניות מהתאגיד שהנפיק את החוב נשוא ההסדר, כך שבפועל שיעור ההחזקה של הגוף המוסדי יחרוג משיעור של 20 אחוזים הקבוע בתקנה 12 לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.
- שער 5, חלק 4, פרק 3- דיווח לממונה על שוק ההון.**
- **איגוד כלל הוראות הדיווח של גופים מוסדיים לממונה על שוק ההון-**
בין אם חובת הדיווח היא במישרין לממונה על שוק ההון ובין אם היא באמצעות אתר האינטרנט של הגוף המוסדי. חוזר גופים מוסדיים מיום 6.9.15:
הוראות הדיווח מסודרות בהתאם לתדירות הדיווח (חודשית, רבעונית, חצי שנתית ושנתית). כמו כן, נכללות בחלק זה הוראות דיווח מיוחדות.

שער 6, חלק 6 - הוראות לקרן פנסיה.
שער 6, חלק 7 - הוראות לקופת גמל שאינה קופת ביטוח או קרן פנסיה.

- 1.4.13. דיווח לציבור על הוצאות ישירות המנוכות מחשבונות החוסכים**
חוזר גופים מוסדיים 8-9-2015 מיום 19.2.2015.
תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008 (להלן -"התקנות") קובעות אלו הוצאות ישירות שאי גוף מוסדי לנכות מחשבונות העמיתים והמבוטחים מעבר לדמי הניהול. בנוסף, נקבעה בתקנות תקרה של 0.25 אחוז לשיעור הוצאות ישירות מסוימות שניתן לגבות מנכסי החוסכים. הדיווח על הוצאות אלו מופיע כיום באופן חלקי ומתומצת בדוחות הכספיים ובדוח לעמית.
לפיכך, נוצר הצורך להגביר את רמת המידע המוצג לציבור וליצור מנגנון פיקוח שקוף ביחס לגביית הוצאות אלו- משמע, לפרט את מרכיבי ההוצאות הישירות הנגבות בשל ביצוע עסקאות בגופים המוסדיים, תוך התייחסות לתקרה האמורה. הוראות החוזר רלוונטיות רק לקופות הגמל המנוהלות ע"י הקרנות.
- 1.4.14. דוח חודשי לגבי קופות גמל, קרנות פנסיה וחברות ביטוח**
חוזר גופים מוסדיים 9-9-2015 מיום 26.2.15.
הוראות חוזר זה נועדו לעדכן, לאחד ולהסדיר את מתכונת הדיווח החודשית לגופים מוסדיים ולשפר את איכות הדיווחים הנשלחים לממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.

2. מצב כספי

ההתחייבויות הפנסיוניות

2.1. הערכת ההתחייבות האקטוארית

ההתחייבויות הפנסיוניות ליום המאזן הינם הערכה אקטוארית על בסיס הדוח האקטוארי ליום 31 בדצמבר, 2014. הערכה חושבה בהתאם לאמור במכתב שהופנה למשנה לממונה על שוק ההון בטוח וחסכון, מיום 13 באפריל 2008, המפרט את שיטת העדכון האקטוארי הנדרש בדוחות ביניים ביחס לדוח השנתי האחרון, כמפורט להלן:

2.1.1. הערכת ההתחייבויות הפנסיוניות והכנסות מדמי גמולים עתידיים חושבו על בסיס התזרימים ששימשו לחישוב ההתחייבויות האקטואריות של המאזן השנתי האחרון של הקרן ליום 31 בדצמבר, 2014. לצורך התאמת הנתונים לתום התקופה המדווחת בוצעה התאמה ומידוד של התזרימים כאמור ליום 30 בספטמבר, 2015.

2.1.2. מאחר שהחישוב מתבסס על תזרים סך כל ההתחייבויות, לא ניתן לפרט את המרכיבים השונים של ההתחייבויות ולא ניתן להפריד בין התחייבויות צבורות לבין התחייבויות שעתידות להצטבר, ומשכך הוצגו סך כל ההתחייבויות בסכום אחד לאחר ניכוי דמי גמולים עתידיים.

2.1.3. השינוי בגרעון זה נובע מהשינוי בווקטור הריביות ומתשואה שהושגה בפועל על השקעות הקרן לעומת התשואה החזויה לפי המודל האקטוארי.

2.2. גרעון הקרן

אלמלא הסיוע הממשלתי וכרית הביטחון שהקרנות צפויות לקבל לפי הוראות החוק, היה להן גרעון אקטוארי שגובהו נאמד בסך 196,146 מיליוני ש"ח. השינוי בגרעון זה נובע מהשינוי בווקטור הריביות ומתשואה שהושגה בפועל על השקעות הקרן לעומת התשואה החזויה לפי המודל האקטוארי.

2.3. אופן חישוב הסיוע לקרנות

כפי שפורט בדוחות הכספיים השנתיים של הקרנות ליום 31 בדצמבר, 2014, קיימות סוגיות בנושא אופן חישוב הסיוע הממשלתי לקרנות, הנמצאות בדיון בין הקרנות לבין משרד האוצר. נכון למועד פרסום הדוח הרבעוני, לא הסתיים בירור הסוגיות כאמור. הנתונים הכספיים של הקרנות לרבעון זה מביאים בחשבון את האמור בטיוטת ההכרעה של הממונה על שוק ההון ממרס, 2012, לעניין עמדת משרד האוצר במחלוקת שבין המדינה לבין הקרנות בנוגע לסיוע הממשלתי. יצוין כי אין בהצגת הדוחות הכספיים לרבעון זה במתכונת האמורה כדי לגרוע או לוותר על כל זכות או טענה של הקרנות. מאחר שאימוץ סופי על ידי הממונה של דרך החישוב כאמור בטיוטת ההכרעה, אם יתבצע, יביא למעשה להפחתה בהיקף הסיוע הישיר שתעביר הממשלה לקרנות הוותיקות שבהסדר, הוחלט להעביר את המחלוקת האמורות להכרעתו של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי-פיסקאלי), תוך מתן זכות לכל אחד מהצדדים להעביר את החלטה שתתקבל לבחינה נוספת של היועץ המשפטי.

2.4. שיטת חלוקת הסיוע

במאזן האקטוארי הוקצה הסיוע כך ששיעור הגרעון ביחס להתחייבויות הפנסיוניות ברוטו הוא זהה בכל אחת מהקרנות שבהסדר. שיטת חלוקה זו היא בתיאום ואישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.

2.5. כרית ביטחון לקרנות

הרחבה בעניין כרית הביטחון לקרנות - ר' בסעיף (ג) ב"פתח הדבר" לדוח זה. כפי שפורט בסעיף (ג) האמור, סך הסיוע המחושב בגין כרית הביטחון לכל קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר, הגיע לתאריך המאזן (30 בספטמבר, 2015) לכ-19,010 מיליוני ש"ח. ערך פיצוי העבר ליום המאזן בגין כרית הביטחון עבור התקופה מינואר 2009 עד 30 בספטמבר 2015 עומד על סך של כ-22,908 מיליוני ש"ח.

3. תוצאות הפעילות

השקעות

תשואת קרן הפנסיה (נומינלי ברוטו)

להלן שיעורי התשואה הנומינלית ברוטו שהשיגו הקרנות בתקופת הדו"ח:

**כולל התשואה על הסיוע הישיר
העתידי המהוון**

שם הקרן	לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014
מבטחים	0.54%	12.11%
קג"מ	0.69%	14.63%
מקפת	0.58%	11.61%
הדסה	0.30%	12.76%
בנין*	-	-
אגד	0.33%	10.11%
חקלאים*	-	-
נתיב *	-	-

* קרנות אלו אינן מחשבות תשואה, היות והתכלו מרבית נכסיהן.

4. השפעת גורמים חיצונייםהתחייבויות תלויות ותביעות:

בתקופת הדוח לא חלו שינויים בהתחייבויות התלויות והתביעות כפי שפורטו בדוחות הכספיים השנתיים פרט למצוין בדוח הכספי הרבעוני.

5. בקרות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח של הממונה, יחתמו המנהל המיוחד ומנהל חטיבת הכספים, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי והבקרה הפנימית של הקרנות על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקרות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes-Oxley" שנחקק בארצות-הברית.

הוראות סעיף 302 בדבר האחריות לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת רבעונית החל מהדוחות הכספיים של שנת 2008.

הוראת סעיף 404 בדבר האחריות לבקרה הפנימית של הקרנות על הדיווח הכספי מקוימת עבור סוף השנה החל מהדוחות הכספיים של שנת 2011.

במסגרת היישום של הוראת סעיף 404 ביצעה הנהלת הקרנות שבהסדר, החל משנת 2009 ובסיוע חברת ייעוץ, מיפוי ותיעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על המתודולוגיות המקובלות, תוך שימוש במודל הבקרה של "ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO)". כמו-כן, הקרנות ביצעו, על-פי הדרישות, בחינת אפקטיביות של נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של הבקרות העיקריות.

הקרנות ביצעו על-פי המתודולוגיות המקובלות עדכון למיפוי ולתיעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים, לרבות לתהליכים מהותיים חדשים. כמו כן, הקרנות ביצעו, בסיוע חברת הייעוץ, בחינת אפקטיביות של נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה מחודשת של הבקרות העיקריות, וזאת תוך התאמת מדגמי הבדיקות לתוצרי מיפוי הסיכונים.

הערכת הבקרות והנהלים לגבי הגילוי:

הנהלת קרנות הפנסיה, בשיתוף עם המנהל המיוחד ומנהל חטיבת הכספים של קרנות הפנסיה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של קרנות הפנסיה. על בסיס הערכה זו, המנהל המיוחד ומנהל חטיבת הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של קרנות הפנסיה הנן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שקרנות הפנסיה נדרשות לגלות בדוחות הרבעוניים בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר, 2015 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של קרנות הפנסיה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי.

יואב בן אור

המנהל המיוחד

תאריך אישור הדוח: 24 בנובמבר, 2015

הצהרה לגבי גילוי בדוחות הכספיים (certification)

אני, יואב בן אור, מצהיר כי:

סקרתי את דוח הביניים של קרן גמלאות של חברי "אגוד" בע"מ (בניהול מיוחד) (להלן: "קרן הפנסיה") לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2015 (להלן: "הדוח").

1. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה לימים ולתקופות המדווחים בדוח. אציין כי סכום ההתחייבות האקטוארית הוצג בדוחות על פי הערכה אקטוארית.

3. אני ואחרים בקרן הפנסיה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של קרן הפנסיה; וכן-

(א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, לרבות חברות בנות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בקרן הפנסיה ובאותן חברות בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;

(ב) הערכנו את היעילות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי היעילות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-

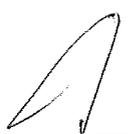
(ג) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי שאירע במהלך התקופה המכוסה בדוח שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי; וכן-

4. אני ואחרים בקרן הפנסיה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, ולוועדת המנהלה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של קרן הפנסיה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי.

(ג) אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יואב בן אור, המנהל המיוחד

24 בנובמבר, 2015

הצהרה לגבי גילוי בדוחות הכספיים (certification)

אני, אלי לוי, מצהיר כי:

סקרתי את דוח הביניים של קרן גמלאות של חברי "אגד" בע"מ (בניהול מיוחד) (להלן: "קרן הפנסיה") לתקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר, 2015 (להלן: "הדוח").

1. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את התנועה בקרן הפנסיה לימים ולתקופות המדווחים בדוח. אציין כי סכום ההתחייבות האקטוארית הוצג בדוחות על פי הערכה אקטוארית.

3. אני ואחרים בקרן הפנסיה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של קרן הפנסיה; וכן-

(א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, לרבות חברות בנות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בקרן הפנסיה ובאותן חברות בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;

(ב) הערכנו את היעילות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי היעילות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-

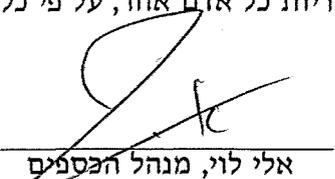
(ג) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי שאירע במהלך התקופה המכוסה בדוח שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי; וכן-

4. אני ואחרים בקרן הפנסיה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, ולוועדת המנהלה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של קרן הפנסיה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי.

(ג) אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלי לוי, מנהל הכספים

24 בנובמבר, 2015

קרן גמלאות של חברי "אגד" בע"מ (בניהול מיוחד)

קרן פנסיה לעמיתים ותיקים

דוחות כספיים ביניים

ליום 30 בספטמבר, 2015

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

<u>עמוד</u>	
4	דוח סקירה של רואה החשבון המבקר
5	מאזנים
7	דוחות הכנסות והוצאות
8	דוחות תנועה בקרן הפנסיה
9	ביאורים לדוחות הכספיים ביניים

ד"ח סקירה של רואה החשבון המבקר לעמיתים של קרן הגמלאות של חברי אגד בע"מ (בניהול מיוחד)

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של קרן הפנסיה לעמיתים ותיקים של קרן הגמלאות של חברי אגד בע"מ - בניהול מיוחד (להלן - "הקרן"), הכולל את המאזן התמציתי ליום 30 בספטמבר, 2015 ואת הדוחות התמציתיים על הכנסות והוצאות והתנועה בקרן הפנסיה לתקופה של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותם תאריכים. ההנהלה אחראית לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים", בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר לגבי קרנות פנסיה וותיקות להן מונה מנהל מיוחד (להלן - "הנחיות הממונה") ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל) התשכ"ד-1964 (להלן - "התקנות"). אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

המצב הכספי של הקרן ליום 31 בדצמבר, 2014 וליום 30 בספטמבר, 2014 וכן דוח ההכנסות וההוצאות לתקופות של שנה, תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותם תאריכים, בהתאמה בוקרו ונסקרו על ידי רואי חשבון מבקרים אחרים, שנתנו את חוות דעתם ואת דוחות הסקירה עליהן ללא הסתייגות ביום 26 במרס, 2015 וביום 27 בנובמבר, 2014 בהתאמה.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקנות.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל אנו מפנים את תשומת הלב לנושאים כדלקמן:

- א. לאמור בביאור 4 לדוחות כספיים אלו ולביאורים א' ו-15 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014 בדבר התחייבויות פנסיוניות וגרעון אקטוארי ולדוח האקטואר המצורף. גרעון הקרן לפני הסיוע הממשלתי מסתכם ליום המאזן בכ- 6,203 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2014 בכ- 6,296 מיליוני ש"ח). אומדן הסיוע הממשלתי וכרית הביטחון ליום 30 ביוני, 2015 מכסה את מלוא סכום הגרעון.
- ב. לאמור בביאור 5 לדוחות כספיים ביניים אלו בדבר התפתחות תביעות משפטיות שהוגשו נגד הקרן ומפורטים בביאור 18 לדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הקרן ליום 31 בדצמבר, 2014.
- ג. לאמור בביאור 6 בדבר אי ודאות לגבי השלכות תביעות משפטיות כנגד קרן פרמיה.
- ד. לאמור בביאור 14 לדוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2014 לגבי רכיב הפרמיה הממוצעת.

זיו האפט
רואי חשבון

תל-אביב,
24 בנובמבר, 2015

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
נכסים			
רכוש שוטף			
396,599	147,435	385,998	מזומנים ושווי מזומנים
12,737	15,749	15,424	חייבים ויתרות חובה
<u>409,336</u>	<u>163,184</u>	<u>401,422</u>	
השקעות			
אגרות חוב מיועדות שהונפקו לקרן:			
421,140	436,874	377,850	אגרות חוב מסוג מירון וערד שהונפקו לקרן
60,700	73,296	46,875	סבסוד ממשלתי עתידי של אג"ח מיועדות מסוג מירון
<u>481,840</u>	<u>510,170</u>	<u>424,725</u>	
15,806	17,230	12,003	ניירות ערך שאינם סחירים
511,426	495,330	482,721	ניירות ערך סחירים
14,632	15,366	12,469	פקדונות והלוואות
2,853	3,870	-	מקרקעין
<u>1,026,557</u>	<u>1,041,966</u>	<u>931,918</u>	סך כל ההשקעות
<u>2,021</u>	<u>2,009</u>	<u>2,083</u>	רכוש אחר
<u>214,000</u>	<u>229,900</u>	<u>207,175</u>	חלקה של קרן פנסיה אחרת בהתחייבויות פנסיוניות
1,651,914	1,437,059	1,542,598	סך כל נכסי קרן הפנסיה
483,449	495,914	475,440	חשבון קרן הפרמיה
<u>2,135,363</u>	<u>1,932,973</u>	<u>2,018,038</u>	סך כל הנכסים
בניכוי - התחייבויות אחרות			
8	16	12	מעסיקים
68	-	100	חוזים עתידיים
55,982	57,874	55,863	התחייבויות שוטפות
56,058	57,890	55,975	סבסוד ממשלתי בשנים קודמות של אג"ח מירון שנרכשו בקרן הפרמיה
181,150	177,719	188,185	התחייבות בגין פרמיה ממוצעת
302,299	318,195	287,255	סך כל ההתחייבויות
539,507	553,804	531,415	
<u>1,595,856</u>	<u>1,379,169</u>	<u>1,486,623</u>	סך כל הנכסים, נטו

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
2014	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
-	-	-	<u>התחייבויות תלויות ותביעות (ביאור 5)</u>
7,831,000	7,921,000	7,645,000	<u>סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות</u>
(338,000)	(347,000)	(366,000)	סיוע ממשלתי בגין כרית בטחון
(255,000)	(192,000)	(255,000)	סבסוד ממשלתי באמצעות אג"ח מיועדות מסוג ערד שהקרבן
(5,642,144)	(6,002,831)	(5,537,377)	השקיעה בהן או שהקרבן צפויה להשקיע בהן בעתיד
			אומדן סיוע ממשלתי ישיר עתידי
1,595,856	1,379,169	1,486,623	<u>סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות בניכוי סבסוד וסיוע ממשלתי</u>
			<u>גרעון אקטוארי לפני אומדן סיוע ממשלתי עתידי</u>
(5,752,000)	(5,752,000)	(6,296,000)	יתרת גרעון לתחילת תקופת הדוח
385,000	50,000	139,000	התפתחויות דמוגרפיות וכלכליות
(983,000)	(913,000)	(46,000)	השפעת השינוי בריביות ההיוון ובתשואת הקרבן על הגרעון
54,000	-	-	שינויים אחרים בהנחות ובשיטות
(6,296,000)	(6,615,000)	(6,203,000)	יתרת גרעון לסוף תקופת הדוח
			<u>סיוע ממשלתי</u>
			סיוע ממשלתי עתידי לפני שינוי בריביות ההיוון:
59,000	65,000	77,000	סבסוד ממשלתי עתידי באמצעות אג"ח מיועדות שהונפקו
			לקרבן
144,000	114,000	225,000	סבסוד ממשלתי באמצעות אג"ח מיועדות שהקרבן צפויה
5,000,000	5,375,000	5,572,000	להשקיע בהן בעתיד
338,000	347,000	366,000	אומדן סיוע ממשלתי ישיר עתידי
			סיוע ממשלתי עתידי בגין כרית בטחון
755,000	714,000	(37,000)	השפעת השינוי בריביות ההיוון על הערכת הסיוע הממשלתי
			העתידי
6,296,000	6,615,000	6,203,000	
-	-	-	יתרת גרעון לסוף תקופת הדוח לאחר ניכוי סיוע ממשלתי
1,595,856	1,379,169	1,486,623	<u>סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות בניכוי סבסוד וסיוע ממשלתי</u>
			<u>ויתרת גרעון</u>

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

יצחק סבן
מנהל אגף דווח

אלי לוי
מנהל חטיבת הכספים

יואב בן אור
המנהל המיוחד

24 בנובמבר, 2015
תאריך אישור
הדוחות הכספיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2014	2015	2014	2015
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח			

הכנסות (הפסדים)

846	767	209	111	44	ממזומנים ושווי מזומנים
-----	-----	-----	-----	----	------------------------

מהשקעות:

1,820	8,830	(258)	2,504	(2,865)	מניירות ערך שאינם סחירים, נטו
54,732	37,878	(16,786)	20,204	(24,558)	מניירות ערך סחירים, נטו
593	684	111	139	47	מפקדונות והלוואות
(1,257)	49	2,894	(139)	1,640	ממקרקעין
55,888	47,441	(14,039)	22,708	(25,736)	סך כל ההכנסות מהשקעות

(19)	(10)	8	12	(10)	הכנסות (הוצאות) אחרות, נטו
56,715	48,198	(13,822)	22,831	(25,702)	סך כל ההכנסות (הוצאות)

הוצאות

3,049	2,237	2,643	854	839	הוצאות הנהלה וכלליות
(1,436)	(1,077)	(1,101)	(348)	(363)	בניכוי - השתתפות בהוצאות
1,613	1,160	1,542	506	476	סך כל ההוצאות, נטו
55,102	47,038	(15,364)	22,325	(26,178)	עודף הכנסות (הוצאות) נטו - עובר לדוחות תנועה בקרן הפנסיה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2014	2015	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח					
1,560,045	1,560,045	1,595,856	1,434,312	1,440,370	סך נכסים, נטו לכיסוי התחייבויות פנסיוניות לתחילת התקופה
<u>תוספות (גריעות) לנכסים</u>					
29,060	22,021	20,361	7,175	6,680	דמי גמולים ממעסיקים ומעובדים עבור: פנסיה מקיפה
55,102	47,038	(15,364)	22,325	(26,178)	עודף הכנסות (הוצאות), עובר מדוחות הכנסות והוצאות
(1,948)	14,154	(7,281)	2,793	(1,891)	גידול (קיטון) בחלקה של קרן פנסיה אחרת בהתחייבויות פנסיוניות
<u>תקבולים אחרים והעברות</u>					
305,896	-	155,000	-	155,000	מקדמות בגין סיוע ממשלתי
24,551	18,517	17,832	6,092	5,929	תקבולים בגין פרישה מוקדמת
445	445	-	-	-	תקבולים בגין רכישת זכויות ואחרות
102	79	122	(105)	19	תקבולים מקרנות פנסיה בעיקר בגין פנסיות משותפות
413,208	102,254	170,670	38,280	139,559	סך הכל תוספות (קיטון) לנכסים, תקבולים אחרים והעברות
<u>תשלומים לגמלאים ולאחרים והעברות</u>					
(374,940)	(281,684)	(278,058)	(93,590)	(92,652)	לגמלאים, נכים ושאיירים
(2,701)	(1,560)	(1,766)	-	(627)	החזרים לעמיתים שפרשו
244	114	(79)	167	(27)	העברות לקרנות פנסיה, בעיקר בגין פנסיות משותפות והיוון
(377,397)	(283,130)	(279,903)	(93,423)	(93,306)	סך הכל תשלומים לגמלאים ולאחרים והעברות
35,811	(180,876)	(109,233)	(55,143)	46,253	תוספות (קיטון) מנכסים, נטו
1,595,856	1,379,169	1,486,623	1,379,169	1,486,623	סך נכסים, נטו לכיסוי התחייבויות פנסיוניות לסוף התקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

ביאור 1: - כללי

דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 בספטמבר, 2015 ולתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן- דוחות כספיים ביניים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של הקרן ליום 31 בדצמבר, 2014 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך, ולביאורים אשר נלוו אליהם (להלן- הדוחות הכספיים השנתיים).

ביאור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

הדוחות הכספיים ביניים נערכו על פי כללי החישוב והדיווח כמתחייב לצורך עריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון שבמשרד האוצר, בהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל) התשכ"ד - 1964. עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים ביניים עקביים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 3: - פרטים על מדד המחירים לצרכן ושער החליפין של הדולר של ארה"ב ושיעורי השינוי שחלו בהם:

שער החליפין היציג של דולר ארה"ב	המדד הידוע (בנקודות *)	ליום
3.923	222.9	30 בספטמבר, 2015
3.695	223.8	30 בספטמבר, 2014
3.537	223.8	30 בספטמבר, 2013
3.889	223.4	31 בדצמבר, 2014
%	%	שיעורי השינוי בתקופה
0.87	(0.20)	ספטמבר 2015 (9 חודשים)
6.45	0.10	ספטמבר 2014 (9 חודשים)
(5.25)	2.01	ספטמבר 2013 (9 חודשים)
4.09	0.30	ספטמבר 2015 (3 חודשים)
7.48	0.29	ספטמבר 2014 (3 חודשים)
(2.24)	1.29	ספטמבר 2013 (3 חודשים)
12.04	(0.10)	דצמבר 2014 (12 חודשים)

(* המדד לפי בסיס ממוצע 1993 = 100.

א. הערכת ההתחייבות האקטוארית

ההתחייבויות הפנסיוניות חושבו על בסיס הערכה שבוצעה על ידי האקטואר החיצוני אלן דובין לדוח האקטוארי ליום 31 בדצמבר, 2014. את ההתאמות ליום 30 בספטמבר, 2015 ביצע האקטואר אלון גבריאל. ההערכה חושבה בהתאם לאמור במכתב שהופנה למשנה לממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון, מיום 13 באפריל, 2008 המפרט את שיטת העדכון האקטוארי הנדרש בדוחות ביניים ביחס לדוח השנתי האחרון כמפורט להלן:

1. הערכת ההתחייבויות הפנסיוניות והכנסות מדמי גמולים עתידיים חושבו על בסיס התזרימים אשר שימשו לחישוב ההתחייבויות האקטואריות של המאזן השנתי האחרון של הקרן ליום 31 בדצמבר, 2014. לצורך התאמת הנתונים לתום התקופה המדווחת בוצעו ההתאמה ומידוד של התזרימים הנ"ל ליום 30 בספטמבר, 2015.

2. מאחר והחישוב מתבסס על תזרים סך כל ההתחייבויות, לא ניתן לפרט את המרכיבים השונים של ההתחייבויות ולא ניתן להפריד בין התחייבויות צבורות לבין התחייבויות שעתידות להצטבר, לפיכך הוצגו סך כל ההתחייבויות בסכום אחד לאחר ניכוי דמי גמולים עתידיים.

3. השינוי בגרעון זה נובע מהשינוי בווקטור הריביות ומהתשואה שהושגה בפועל על השקעות הקרן לעומת התשואה החזויה לפי המודל האקטוארי.

ב. כיסוי גרעון הקרן

אלמלא הסיוע הממשלתי שהקרן צפויה לקבל לפי הוראות החוק, היה לה גרעון אקטוארי שגובהו נאמד בסך- 6,203 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2014 סך- 6,296 מיליוני ש"ח). השינוי בגרעון זה נובע מהשינוי בווקטור הריביות ומהתשואה שהושגה בפועל על השקעות הקרן לעומת התשואה החזויה לפי המודל האקטוארי. אומדן הסיוע הממשלתי וכרית הביטחון ליום 30 בספטמבר, 2015 מכסה את מלוא סכום הגרעון.

ג. ביום 29 באוגוסט 2013 הורה הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון על עדכון לוח תזרים המזומנים לסיוע הממשלתי הישיר לקרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר. ביום 30 בדצמבר 2013 הורה הממונה על עדכון נוסף של לוח תזרים המזומנים לסיוע הממשלתי הישיר לקרנות הפנסיה, וזאת בשל נסיבות מיוחדות הנוגעות לתקציב המדינה לשנים 2013 ו-2014.

ד. במאזן האקטוארי הוקצה הסיוע כך ששיעור הגרעון ביחס להתחייבויות הפנסיוניות ברוטו הוא זהה בכל אחת מהקרנות שבהסדר. שיטת חלוקת זו היא בתיאום ואישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון.

ה. כרית ביטחון לקרנות

כאמור בביאור 15 לדוחות הכספיים השנתיים, קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר זכאיות לכרית ביטחון, אשר מעמידה להן המדינה, ואשר נועדה להגן על עמיתים וגמלאי הקרנות מפני תנודתיות בתשואות חסרות סיכון. אופן חלוקת הסכומים מכרית הביטחון לכל אחת מהקרנות הוותיקות שבהסדר, נעשית כך ששיעור הגרעון ביחס להתחייבויות הפנסיוניות ברוטו הוא זהה בכל אחת מהקרנות. שיטת חלוקה זו הינה בתיאום ובאישור הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון כאמור במכתבו למנהל המיוחד מיום 27 באוגוסט 2013. מידת ניצול כרית הביטחון תהיה עד לאיפוס הגרעון ולא תיצור עודף.

ביאור 4: - ההתחייבויות הפנסיוניות (המשך)

ה. כרית ביטחון לקרנות (המשך)

נכון ליום המאזן, השווי ההוגן של תקרת כרית הביטחון לכל קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר המחושב על פי שוויה העתידי במועד אזילת ההון מהוון בווקטור הריבית הוא כ-29 מיליארד ש"ח.

ערך פיצוי העבר ליום המאזן בגין כרית הביטחון עבור התקופה מינואר 2009 עד 30 בספטמבר 2015 עומד על סך של כ-22,908 מיליוני ש"ח (כ-149 מיליוני ש"ח).

סך הפיצוי המחושב מתוך כרית הביטחון לכל קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר, הגיע ביום 30 בספטמבר, 2015 לכ-19,010 מיליוני ש"ח (כ-366 מיליוני ש"ח לקרן).

ביאור 5: - התחייבויות תלויות ותביעות

בתקופת הדוח חלו עדכונים בחלק מההליכים המשפטיים שנזכרו בביאור מס' 18 לדוחות הכספיים השנתיים, כמפורט להלן:

א. ס"ע 1869-09-10 תביעת הקרן נגד אגד (ביאור 18(ד) לדוחות הכספיים השנתיים):

ביום 17 במאי 2015 הגישה אגד כתב הגנה בתיק וכן תביעה שכנגד. בכתב ההגנה מכחישה אגד את טענות הקרן וטוענת מספר טענות מקדמיות, ובהן - כשל לוגי בטענות הקרן לניגוד עניינים; פגמים במישור המנהלי לגבי עצם הגשת התביעה רק נגד אגד ולעניין שיקולי הגשת התביעה; וכן טענות מקדמיות נוספות: "התיישנות משולשת", אי תשלום אגרה, ניצול לרעה של הליכי משפט וכן טענה כי יש לדחות את התביעה בשל היותה הליך בלתי הוגן.

כתב התביעה שכנגד, אשר הוגש בד בבד עם כתב ההגנה, הינו בגין דמי גמולים ששולמו ביתר בסך 50,865,976 ש"ח וכן לצו עשה למשיכת כספי אגד המוחזקים בידי הקרן בגין פיצויים ותגמולים בסך 354,061,905 ש"ח (הסכומים בצירוף הפרשי תשואה ולא פחות מהפרשי הצמדה וריבית).

לעניין הטענה לתשלום דמי גמולים ביתר - לטענת אגד, בהתאם לתכנית ההבראה משנת 1989, הוגדלו תשלומי אגד והחבר לקרן ב-2.33%, ובעקבות חוק הפיקוח והחל משנת 2004, התווספו לתשלומי עמית שכיר ולתשלומי המעסיק שיעורים נוספים (שיעור יציב של 3% החל משנת 2007). לטענת אגד, שעה שהדין קבע שיעור נוסף של תשלומים לקרן, המהווים השתתפות בהסדר הבראת הקרנות, מוצתה ופקעה חובתה החוזית של אגד לתשלומים ביתר.

בנוסף, אגד טוענת כי עומדת לה הזכאות לקבלת כספים ממרכיב הפיצויים והתגמולים, וזאת לגבי מי שחדלו להיות חברי אגד בלא זכות לקבל את הכספים כאמור. אגד מבקשת להשיב את הכספים לפי נוסחת החזר שנקבעה בתקנון הקרן בשיעור של 10.33%.

כתב ההגנה וכתב התביעה שכנגד הוגשו לאחרונה ובימים אלה לומדת הקרן את הטענות המפורטות בהם ועורכת את הבדיקות הנדרשות לצורך גיבוש עמדתה.

ביום 19 במאי 2015 דחה בית הדין הארצי לעבודה את בקשת אגד להתיר לה לערער על החלטת בית הדין האזורי לעבודה, אשר דחה את בקשתה לדחיית התביעה על הסף מחמת התיישנות, השתק שיפוטי ושיהוי.

במהלך חודש אוקטובר 2015 הגישה הקרן כתב הגנה לתביעה שכנגד בצירוף בקשה לסילוק התביעה שכנגד על הסף מחמת אי תשלום מלוא האגרה בגינה.

ביאור 5: - התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

ב. תביעת חיים סלוביצ'ק נ' "עמיתים" וקרן מקפת – בקשה להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית (ביאור 18(ו) לדוחות הכספיים השנתיים):

ביום 9 במרס 2015 התקיים בפני בית הדין האזורי לעבודה דיון בבקשת התובע להכיר בתביעתו כתובענה ייצוגית, ובסיומו הציע בית הדין לבא כוח התובע לשקול למחוק את התביעה וכן את הבקשה להכיר בה כייצוגית. בהסכמת הצדדים, במהלך חודש יולי 2015 הורה בית הדין האזורי לעבודה על דחיית התביעה וכן על דחייתה של הבקשה להכרה בה כייצוגית.

ג. תביעת עירית אבישי צביאל נ' המנהל המיוחד, מבטחים וק"מ – בקשה להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית (ביאור 18(ז) לדוחות הכספיים השנתיים):

בקשה שהוגשה על ידי התובעת לאיחוד הדיון בתביעתה ובבקשתה להכרה בה כייצוגית יחד עם התובענה בעניין חיים סלוביצ'ק (ראה פירוט מעלה וביאור 18(ו) לדוחות הכספיים השנתיים), נדחתה על ידי בית הדין האזורי לעבודה. במהלך חודש אפריל 2015, הגישו הקרנות את תגובתן לבקשה להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית, במסגרתה טענו כי אין כל בסיס משפטי ועובדתי לתביעה, כמו גם לבקשה להכרה בה כייצוגית. כמו כן, טענו הקרנות כי לא מתקיימים התנאים המקדמיים הקבועים בהוראות הדין לעניין ההכרה בתביעה כייצוגית. ביום 3.6.2015 התקיים דיון בבקשה להכיר בתביעה כייצוגית, במהלכו הציע בית הדין לתובעת לחזור בה מתביעתה ומהבקשה להכיר בה כייצוגית. לאחר דין ודברים, הביעה התובעת את הסכמתה להצעת בית הדין ובהתאם נדחתה התביעה וכן הבקשה להכרה בה כייצוגית.

ד. תביעות נהגים שכירים וחברי "אגד" - חיים זבורוף ואח' נ' מקפת, נועם רוזן ואח' נ' קרן הגמלאות של חברי אגד (ק"א) - בעניין מיצוי ימי מחלה בטרם קבלת קצבת נכות מהקרנות:

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2015, הוגשו לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים שתי תביעות כספיות על ידי מספר נהגים שכירים באגד וכן חברי אגד שהוכרו על ידי מקפת וק"א כזכאים לקצבאות נכות מהקרנות לאחר מיצוי מלוא ימי המחלה הצבורים מעבודתם באגד. במסגרת תביעתם, טוענים התובעים כי על הקרנות לשלם להם את קצבאות הנכות במועדים קודמים לאלה שקבעו הקרנות כתקופה בה התובעים זכאים לטענתן לתשלום דמי מחלה מאגד. הגם שאגד איננה צד להליכים, מקורו של הסכסוך נעוץ בשינוי שערכה אגד בתקנון הסוציאלי שמסדיר את מערכת יחסי העבודה בינה לבין חבריה והחל גם על עובדיה הוותיקים, עת הפכה חלק מימי המחלה הצבורים על פי התקנון הסוציאלי (מעבר לכמות הקבועה בחוק דמי מחלה) לימי חופשה "מיוחדים". לטענת הקרנות, השינוי המלאכותי שערכה אגד בתקנונה הסוציאלי תוך הפחתת ימי מחלה צבורים לחבריה ועובדיה השכירים, איננו מחייב את הקרנות ועל כן, הקרנות תחלנה בתשלומי קצבאות הנכות לזכאים ביום שלאחר מיצוי מלוא ימי המחלה והחופשה המיוחדים הצבורים בתקנון הסוציאלי.

במהלך הרבעון השני לשנת 2015 הגישו הקרנות כתבי הגנה בתביעות הנדונות, במסגרתם חזרו על עמדתן ולפיה השינויים המלאכותיים שערכה אגד בתקנונה הסוציאלי תוך הפחתת ימי מחלה צבורים לחבריה והמרתם לימי חופשה, אינם מחייבים את הקרנות. בד בבד עם הגשת כתבי ההגנה, הגישו הקרנות בקשה לצרף את אגד כנתבעת נוספת לתביעות וכן להתיר להן להמציא לאגד הודעה לצד שלישי. לנוכח בקשת הקרנות, הורה בית הדין האזורי לעבודה על צירופה של אגד כנתבעת נוספת בתביעות הנדונות.

ביאור 5: - התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

ה. איתן לידור ואח' נ' קג"א ואח' (ביאור 18(ה) לדוחות הכספיים השנתיים):

ביום 13.7.2015 ניתן פסק דינו של בית הדין האזורי לעבודה, אשר דחה את התביעה על כלל רכיביה וחייב את התובעים לשלם לקג"א הוצאות משפט בסך של 30,000 ש"ח.

ו. טיוב נתונים (ביאור 18(י) לדוחות הכספיים השנתיים):

במהלך הרבעון השלישי לשנת 2015 הוגשו תצהירי עדות ראשית מטעם החברה.

ביאור 6: - חשבון קרן פרמיה

על פי בחינה משפטית שנערכה, הכספים המשויכים לחשבון קרן הפרמיה מוחזקים על ידי הקרן בעבור אחרים, ולפיכך הוחלט לשייך את הנכסים המנוהלים בחשבון קרן הפרמיה ולהציגם באופן נפרד מנכסי הקרן.

בהמשך לפירוט בעניין חשבון הפרמיה הממוצעת בביאור מס' 14 בדוח הכספי לשנת 2014, ולפיו משנמצא כי קיים פער משמעותי בין נכסי קרן הפרמיה לבין הערכת סך התשלומים העתידיים לגמלאים, פנתה קרן הפנסיה אל קואופרטיב אגד (להלן: "אגד" או "המפעל") והתריעה כי קיים גירעון בקרן הפרמיה. אגד התבקשה לתת הנחיות להפחתת התשלומים לגמלאים (כפי שהורתה לקרן בעבר) או לכסות את הגירעון באמצעות העברת כספים, בהתאם להתחייבותה בכתב משנת 2006. נכון למועד עריכת הדוח הכספי, אגד מסרבת לעשות כן. בהיעדר הנחיות מאגד שיביאו לאיזון קרן הפרמיה הממוצעת ובהיעדרם של כספים ממקורותיה של אגד לכיסוי הגירעון, פנתה קרן הפנסיה במהלך הרבעון הראשון לשנת 2014 לעמיתים ולגמלאים ועדכנה אותם במצב הדברים. קרן הפנסיה הודיעה לגמלאים כי בשלב זה, ובהיעדר הנחיה מאגד, לא עודכן בתחילת שנת 2014 סכום התשלום לגמלאים מקרן הפרמיה לפי עליית מדד המחירים לצרכן. כן הודיעה קרן הפנסיה כי היא תשקול צעדים נוספים, בהתאם לצורך, לאיזון הפער בחשבון הפרמיה הממוצעת.

בחודש נובמבר 2015 הגישה עמותת ארגון גמלאי אגד תביעה לבית הדין האזורי לעבודה בתל-אביב כנגד קרן הפנסיה ואגד (ס"ע 10661-11-15). במסגרת כתב התביעה, מתבקש בית הדין להעניק את הסעדים הבאים: (1) סעד הצהרתי, ולפיו ההפרשות והצבירה בגין רכיב הפרמיה הממוצעת הן כספי פנסיה לכל דבר ועניין, לרבות בנוגע לסובסידיה הממשלתית בשל אגרות חוב מיועדות, חישובים אקטואריים, עדכון התשלומים לפי מדד המחירים לצרכן וכן גביית דמי ניהול; (2) לחילופין, וככל שיידחה הסעד האמור בפסקה (1) - לחייב את אגד להשלים את הכספים החסרים בחשבון הפרמיה הממוצעת וכן לחייב את קג"א לחדול מגביית דמי הניהול ולהשיב את דמי הניהול שנגבו בעבר; (3) מתן צו למתן חשבונות וגילוי מסמכים.

ביאור 6: - חשבון קרן פרמיה (המשך)

מאזנים של קרן הפרמיה

ליום 31 בדצמבר 2014	ליום 30 בספטמבר		
	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח		
9,375	10,490	46,372	<u>נכסים</u> <u>רכוש שוטף</u> מזומנים ושווי מזומנים
206,942	222,763	174,585	<u>השקעות</u> אגרות חוב מיועדות שהונפקו לקרן:
16,123	16,524	12,589	ערך שווי הוגן
291,293	280,794	261,117	ניירות ערך אחרים שאינם סחירים
2,641	2,925	6,995	ניירות ערך סחירים
516,999	523,006	455,286	פקדונות והלוואות
250	250	250	סה"כ השקעות
10	69	22	<u>חייבים</u> ריבית ודיבידנד לקבל
526,634	533,815	501,930	<u>סך כל הנכסים</u> בניכוי התחייבות לקרן הפנסיה
2,912	2,912	2,905	בניכוי סבסוד ממשלתי עתידי של אג"ח מירון
40,182	34,724	23,466	חוזים עתידיים
91	265	119	סה"כ התחייבויות
43,185	37,901	26,490	<u>סך כל הנכסים, נטו</u>
483,449	495,914	475,440	

דוח הכנסות והוצאות של קרן הפרמיה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2014	2015	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח					
					<u>הכנסות</u>
72	69	14	10	7	ממזומנים ושווי מזומנים
					<u>מהשקעות</u>
1,901	5,543	1,092	1,173	(1,842)	מניירות ערך שאינם סחירים
35,413	29,994	370	10,497	(1,929)	מניירות ערך סחירים
345	285	76	163	1	מפקדונות והלוואות לאחרים
37,659	35,822	1,538	11,833	(3,770)	
(21)	(16)	(16)	(5)	(5)	הוצאות אחרות, נטו
37,710	35,875	1,536	11,838	(3,768)	סך כל ההכנסות (הוצאות)
					<u>הוצאות</u>
1,378	1,019	1,101	348	363	הוצאות דמי ניהול לקרן הפנסיה
36,332	34,856	435	11,490	(4,131)	עודף הכנסות (הוצאות) עובר לדוחות תנועה בקרן פרמיה

להלן התנועה בהתחייבות לפרמיה ממוצעת:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2014	2015	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח					
480,980	480,980	483,449	490,564	483,739	נכסים נטו לתחילת התקופה
תוספות לנכסים					
2,650	2,013	1,863	651	614	דמי גמולים השנה עודף הכנסות (הוצאות) עובר מדוח הכנסות והוצאות של קרן הפרמיה
36,332	34,856	435	11,490	(4,131)	
38,982	36,869	2,298	12,141	(3,517)	סך הכל תוספות (קיטון) לנכסי הפרמיה
תשלומים					
(36,487)	(27,478)	(26,845)	(9,032)	(8,935)	לגימלאים, נכים ושאיירים
(255)	(144)	(178)	-	(74)	מקדמות לעוזבים
(36,742)	(27,622)	(27,073)	(9,032)	(9,009)	סך הכל תשלומים
2,240	9,247	(24,775)	3,109	(12,526)	תוספות (קיטון) מהנכסים, נטו
229	5,687	16,716	2,241	4,227	העברה להתחייבות בגין סבסוד ממשלתי עתידי של אג"ח מירון בקרן הפרמיה
483,449	495,914	475,440	495,914	475,440	נכסים נטו לסוף התקופה

ביאור 7: - הוצאות הנהלה וכלליות

במסגרת הניהול המשותף של קרנות הפנסיה שבהסדר משולמות חלק מההוצאות במרוכז עבור כל הקרנות. נערכת התחשבנות בין הקרנות ונזקפות הוצאות על פי מודל שאושר.

להלן ההרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	ל-9 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ל-3 חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2014	2015	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר		בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח					
864	665	797	224	278	שכר ונלוות
1,054					החזקת משרד ותפעוליות
	767	833	330	238	שונות
1,128	805	1,013	300	323	מחשוב, נטו
3	-	-	-	-	פחת רכוש אחר
<u>3,049</u>	<u>2,237</u>	<u>2,643</u>	<u>854</u>	<u>839</u>	סה"כ